

Ujedinjavanje

Author: IWPR

Pise: Arben Puto.

Prvi je u albansku prestonicu dosao Adem Demaci, politicki predstavnik Oslobodilacke vojske Kosova (OVK). Zatim je dosao Redzep Cosja, predsednik Ujedinjene demokratske lige, a za njim je stigla velika delegacija kosovskog parlamenta u senci. Idriz Ajeti, predsednik parlamentarne delegacije, susreo se sa vodecim licnostima vlade Albanije. Fehmi Agani, potpredsednik Demokratskog saveza Kosova (DSK), Mark Krasnici, predsednik Hriscansko-demokratske stranke, Djerdj Deda predsednik Liberalne stranke, Kacusa Jasari, predstavnik jednog krila Socijal-demokratske stranke, svi su dosli kao deo delegacije.

Uz njih, u Tiranu je dosao i Veton Suroi, poznati publicista i urednik dnevnog lista Koha Ditore, koji se odvojeno sastao sa predsednikom Albanije, Redzepom Meidanijem, predsednikom Vlade Pandeli Majkom, i ministrom spoljnih poslova Paskal Milom, kao i sa vodjom opozicije Salji Berisom.

Kosovska parlamentarna delegacija je takodje odrzala sastanak sa Skenderom Djinusijem, predsednikom Parlamenta Albanije, i razgovarala o mogucnost pronalazenja zajednicke platforme svih kosovskih Albanaca. Delegacija je naglasila znacaj formiranja grupe za pregovore ili vlade koja bi imala mandat od svih kosovskih Albanaca. Djinusi predvidja proces, u kome bi, nakon planiranog medjunarodnog sastanka o krizi koji bi trebalo da se odrzi u Becu, kosovska delegacije jos jednom dosla u Tiranu i potvrdila vladu koja bi imala ovlascenje da predstavlja narod Kosova. On je istakao da bi takvu vladu trebalo oformiti na osnovi ujedinjenja cetiri glavne grupe: partije koje ucestvuju u kosovskom parlamentu (koje predstavlja Ibrahim Rugova), OVK, partije koje su uz Cosju i Studentska unija.

Pored sastanaka sa albanskim vlastima, kosovska delegacija odrzala je sastanak i sa Danom Evertsom, ambasadorom Organizacije za evropsku bezbednost i saradnju (OEBS) u Tirani. Everts je prihvatio da grupa za pregovore sa Beogradom bude sastavljena od svih politickih grupacija kosovskih Albanaca, ukljucujuci i OVK. On je naglasio hitnost stvaranja zajednicke platforme, i ulogu koju Tirana, Kontakt grupa i OEBS mogu imati da bi se pomoglo ujedinjavanje kosovskih partija.

Znacaj tih komentara bio je jasan posetiocima sa Kosova. Fehmi Agani, clan parlamentarne delegacije i vodeci pregovaraoc iz sadasnje grupe za pregovore kosovskih Albanaca, istakao je "zadovoljstvo da postoji zajednicki stav u Albaniji sa kosovskim Albancima zasnovan na priznavanju prava na samo-opredeljenje Albanaca." U naporima da se stvori nova pregovaracka grupa za pocetak pregovora sa Beogradom, prihvatio je mogucnost organizovanja okruglog stola u Tirani. Ali, ipak je istakao da je vazno da se dogovore neki osnovni obrisi pregovarackog tela.

"Jako je vazno da se oformi politicka pregovaracka grupa koja bi otisla u Bec, Frankfurt ili bilo gde ce se sastanak odrzati, tako da mozemo da odemo ujedinjeni na pregovore sa Evropom o buducem statusu Kosova. Ukoliko ne uspemo da se ujedinito pre toga, onda ce to biti neuspeh, ili polu-neuspeh. Sastanci u Pristini, Tirani ili Evropi ne iskljucuju jedan drugi, vec se medjusobno dopunjuju," rekao je.

Sto se tice Rugovinog odsustva u Tirani, Agani je insistirao da predsedni Kosova nije protiv poziva u Tiranu, vec je imao "vrlo vazne" obaveze na Kosovu u isto to vreme. Rekao je da je Rugova imao nameru da dodje u Tiranu 25. januara, ali posto je datum pomeren, on je morao da odlozi posetu Tirani. Ipak, istako je da ce Rugova doci u Tiranu da se sastane sa politickim vodjama Albanije.

Medjutim, mediji u Tirani su izrazili zaprepascenje Rugovinom odsustvom, a neki su direktno optuzili Rugovu da je prepreka stvaranju zajednicke platforme svih Albanaca. U svom uvodniku, dnevnik Shekulli ostro je kritikovao da su "prevazidjena pozivanja na postovanje njegovog statusa kao predsednika, licna rivalstva sa nekim od njegovih neprijatelja na terenu i u Pristini, ogorcenost prema politickim vodjama u Tirani, a posebno njegova velika zelja da ostane u centru krize koja sada prevazilazi okvire politicke sredine u Pristini a kamoli njegove kancelarije - sve to je doprinelo njegovom uzdrzanom i negativnom stavu."

Ma kakvi bila Rugovina objasnjenja, opsti je zakljucak da takvim koracima on sam sebe iskljucuje iz nove politike koja se pomalja iz krize, i da ugled lidera pacifiste vise ne raste. Neki su nazvali njegovo odsustvovanje iz Tirane luksuzom. Sabri Godo, sef Komiteta za spoljne poslove Parlamenta Albanije, izjavio je da "Rugova ima hladan stav poslednje dve-tri godine. Secam se da je izmedju 1993 i 1994 dolazio svaka dva meseca, ali su kasnije njegove posete postale sve redje, i doslo je do neke vrste otudjivanja." Neritan Ceka, vodja Demokratske alijanske, primetio je ironicno da je Rugova posecivao Tiranu kada nije mogao da ima nikakvu ulogu. "Sada kada je Tirana pocela da promovise razgovore medju svim Albancima on ne dolazi. Ja ne razumem takvo ponasanje," rekao je Ceka.

U samoj Albaniji, javnost je primetila da je Tirana pocela da menja svoju orijentaciju prema kosovskom

problemu. Postoje su se evropske zemlje umesale u krizu na diplomatskom planu, izgleda da je Tirana odlucila da odigra svoju ulogu vezanu za Albance na Kosovu. Medjutim, mnogi veruju da albanske vlasti nisu mogle da preuzmu tu ulogu bez blagoslova medjunarodne zajednice. Ovo sledi iz cinjenice da mnogi analiticari objasnjavaju cak i nedavni sastanak predsednika Vlade Majka i lidera opozicije Salji Berise, kao i period primirja koji je usledio, kosovskom krizom i pritiskom Zapada na Tiranu da ostavi po strani domace svadje i pokloni vise paznje kosovskom pitanju.

Artan Puto je konsultant projekta za Albaniju organizacije Press Now.

Location: Albania
Kosovo

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/ujedinjavanje>